

Ετυμολογικά

1. Να κατατάξετε τα παρακάτω παράγωγα ουσιαστικά στην κατηγορία στην οποία ανήκουν (υποκοριστικά, περιεκτικά, τοπικά):

κυνηγέσιον, πευκών, σφηκία, κηπάριον, χαλκεῖον, πυργίσκος, ξιφίδιον, ἀνθών, παρθενών, καπηλεῖον.

2. Να αντιστοιχίσετε τα παράγωγα ουσιαστικά της στήλης Α' με τα πρωτότυπα της στήλης Β':

A	B
α. παιδάριον	1. πύλη
β. πινακίδιον	2. διδάσκαλος
γ. Παρθενών	3. νεοσσός
δ. γραφεῖον	4. χοῖρος
ε. χοιρίδιον	5. παῖς
στ. πυλῖς	6. πινακίς
ζ. νεοσσία	7. παρθένος
η. διδασκαλεῖον	8. γραφεύς

Γραμματική

1. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του ουσιαστικού της παρένθεσης:

- α. Καθορῶμεν πολλοὺς..... (ἄνθρωπος).
β. Μακάριοι οἱ ..... (πτωχός) τῷ πνεύματι.
γ. Ἡμεῖς φυλάττομεν τοὺς .....(ὄρκος) τῶν .....(θεός).
δ. Ὁ Θεός αὐξάνει τοὺς .....(καρπός) τῶν .....(δένδρον).

2. Να σημειώσετε δίπλα σε κάθε αριθμό της πρώτης στήλης το γράμμα που του αντιστοιχεί από τη δεύτερη στήλη:

A	B
1. τοὺς ἰατρούς	α. αιτιατική ενικού
2. τῆ ψήφῳ	β. γενική πληθυντικού
3. τῶν ὀδῶν	γ. αιτιατική πληθυντικού
4. τοῖς ποτηρίοις	δ. δοτική ενικού
5. τὸν οἶνον	ε. δοτική πληθυντικού

3. Να συμπληρωθούν οι τύποι της προσωπικής αντωνυμίας που λείπουν στο κείμενο του παρακάτω μύθου:

Ἔλεγόν ποτε τὰ πρόβατα τῷ δεσπότῃ : «....., ὦ δέσποτα, γάλα παρέχομεν .....(σύ, δοτ.), τυρὸν καὶ ἔρια.....(σύ, ον.) δὲ οὐδὲν παρέχεις.....(ἡμεῖς, δοτ.)· ὁ δὲ κύων, καίτοι οὐδὲν παρέχει.....(σύ, δοτ.), ἐκ τοῦ σίτου καθ' ἡμέραν λαμβάνει». Ὁ δὲ κύων εἶπεν· «ὦ ἀνόητα πρόβατα, ἢ γλῶσσα.....(ὑμεῖς, γεν.) προτρέχει τῆς διανοίας· .....(ἐγώ, ον.) εἰμι χρησιμώτερος..... (ὑμεῖς, γεν.)· εἰ γὰρ.....μὴ ἐφύλαττον.....(ὑμεῖς,

αιτ.), ἐκινδυνεύετε ἄν πάσχειν κακὰ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν· .....(Ἐγώ, δοτ.) δ' ἀνάγκη ἐστὶ φυλάττειν καὶ σώζειν.....(Ὑμεῖς, αιτ.) ἐκ τῶν κινδύνων».

4. Να τοποθετήσετε στην κατάλληλη πτώση τις λέξεις που βρίσκονται στις παρενθέσεις με τη σειρά που δίνονται:

- α. Τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἄγαλμα τοῦ Διὸς.....πεποιημένον ἐστὶ καὶ ἐλέφαντος (= ἀπὸ ελεφαντόδοντο) (χρυσός, γεν. εν.).
β. Ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ χειρὶ φέρει Νίκην ἐξ ἐλέφαντος καὶ ταύτην καὶ χρυσοῦ, ἔχουσιν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ..... (στέφανος, αιτ. εν.).
γ. Τῇ δὲ ἀριστερᾷ χειρὶ τοῦ.....ἔνεστι (= ὑπάρχει) σκῆπτρον διηθητισμένον (θεός).
δ. Ὁ ὄρνις (=πουλί) ὁ ἐπὶ τῷ ..... καθήμενός ἐστιν ὁ ἀετός (σκῆπτρον).
ε. Τῷ χρυσῷ.....τοῦ θεοῦ ζῶδιά τε (= και μικρές εικόνες ζώων) καὶ τῶν ἀνθῶν τὰ .....εἰσὶν ἐμπεποιημένα (=σκαλισμένα) (ἱμάτιον, κρινον).
στ. Ὁ θρόνος ποικίλος (=διακοσμημένος) μὲν .....καὶ .....ποικίλος δὲ καὶ.....ἐλέφαντί ἐστι (χρυσός, δοτ. / λίθος, δοτ. πληθ. / ἔβενος, δοτ. εν.).

5. Να τοποθετήσετε στον κατάλληλο τύπο τις λέξεις που είναι σε παρένθεση:

- α. ἐν.....ψυχῆς (βρασμός, δοτ. εν).
β. τὰ ἐν.....μὴ ἐν..... (οἶκος δοτ. εν., δῆμος δοτ. εν.).
γ. σὺν..... πᾶς καὶ γελᾷ καὶ ὀδύρεται (θεός δοτ. εν.).
δ. ἐξ.....κατῆλθε σὺν .....(οὐρανός γεν. εν., ἄγγελοι δοτ. πληθ.).
ε. ὁ γεωργὸς τὴν.....ἐν.....εὕρισκει (ἔλαφος, ἄμπελος δοτ. εν.).
στ. οἱ ἄνθρωποι ἐν.....τοὺς θεοὺς θεραπεύουσι (=λατρεύουν) καὶ ἐν.....θύουσιν αὐτοῖς.....(ναοὶ δοτ., βωμοὶ δοτ., ζῶα αιτ. πληθ.).

6. Να βάλετε τα ουσιαστικά στις κατάλληλες πτώσεις:

τῷ _____ (ὁ υἱός) αἰ _____ (ἡ ψῆφος)
τοῖς _____ (ὁ στρατηγός) τὸν _____ (ὁ καρπός)
τῶν _____ (ὁ ἵππος) τὴν _____ (ἡ κάμηλος)
τοὺς _____ (ὁ ἰατρός) τὰς _____ (ἡ ὁδός)
τοῦ _____ (ὁ ἥλιος) (ῶ) _____ (ὁ δοῦλος)
τῇ _____ (ἡ ὁδός) τῆς _____ (ἡ ἔλαφος)
τὰ _____ (τὸ δῶρον) τοῖς _____ (τὸ μῆλον)

7. Να γράψετε στην κατάλληλη πτώση τις λέξεις της παρένθεσης:

Πιστεύω τῷ ..... (ὁ φίλος). Τὸν πιστὸν ..... (ὁ φίλος) ἐν τοῖς ..... (ὁ κίνδυνος) γινώσκεις. Τοῖς ..... (ὁ λόγος) τῶν φίλων ἀεὶ πιστεύομεν. Οἱ ἄπιστοι ..... (ὁ φίλος) οὐ

μετέχουσι τοῦ ..... (ὁ κίνδυνος). Τοὺς ..... (ὁ τρόπος
τῶν ἀνθρώπων) γινώσκετε. Τῷ ..... (ὁ θεός) πιστεύουσιν. Ὡ
..... (ὁ φίλος), ὁ θεὸς τοὺς ἀγαθοὺς ..... (ὁ
ἄνθρωπος) οὐ λείπει. Πολλοὶ ἄνθρωποι τῷ ..... (ὁ πλοῦτος)
μᾶλλον ἢ τῷ ..... (ὁ θεός) πιστεύουσιν.

8. Συμπληρώστε τις καταλήξεις των ουσιαστικών:

- Ὁ Κῦρος ἀποπέμπει τοὺς δασμ__ τῷ ἀδελφ__.
- Ἐνταῦθά εἰσι μεγάλοι κῆπ__ πλήρεις ἀγρίων ζώ__.
- Ἡμεῖς τῶν ἄκρων ἐσμὲν φρουρ__ τοῖς τοξ__ καὶ ἀκοντί__.
- Τὰ δένδρ__ ἄνευ τοῦ ὄμβρ__ καὶ τοῦ ἡλί__ οὐ φέρουσι καρπ__ (αιτ. εν.).
- Ὁ κυνηγὸς τὴν ἔλαφ__ ἐν τῇ ἀμπέλ__ εὕρισκει.
- Οἱ γεωργ__ τοὺς ἀγρ__ θεραπεύουσιν.
- Ἀλέξανδρος παρὰ τοῦ διδασκάλ__ ἐμάνθανε τοξεύειν.
- Δόξα τῷ θε__ πάντων ἔνεκεν.
- Δίδασκε ὦ διδάσκαλ__ τὴν ἀρετὴν.
- Ὁ Αἴσωπος τοῖς ζώ__ φωνὴν ἔδωκε.